

PROJEKT SYSTÉM PODPORY PREVENCE VYBRANÝCH NÁDOROVÝCH ONEMOCNĚNÍ V ČR: SCREENINGOVÉ PROGRAMY

Celosvětově onemocní rakovinou každoročně více než 14 milionů lidí a z toho přes 8 milionů pacientů na toto onemocnění umírá. V ČR má výskyt nádorových onemocnění dlouhodobě vzrůstající tendenci a průměrný počet diagnostikovaných případů rakoviny se ve srovnání časových období 1995–1999 a 2005–2009 zvýšil o 32 %. K nejrozšířenějším patří rakovina tlustého střeva a konečníku, rakovina prsu a rakovina děložního čípku.

- **karcinom prsu:** mezi obdobími 1995–1999 a 2005–2009 **nárůst o 34 %**, tedy ze 4 833 na 6 463 žen ročně,
- **karcinom děložního hrdla vč. prekanceróz:** mezi obdobími 1995–1999 a 2005–2009 **nárůst o 32 %**, tedy z 2 274 na 2 999 žen ročně, u samotných invazivních nádorů, kde se incidence ustálila, jsou ukazatele stále dvojnásobné oproti evropskému standardu,
- **karcinom tlustého střeva a konečníku:** mezi obdobími 1995–1999 a 2005–2009 **nárůst o 12 %**, tedy ze 7 118 na 7 964 případů ročně.

V rámci prevence těchto onemocnění připravilo Ministerstvo zdravotnictví ČR ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami projekt „**SYSTÉM PODPORY PREVENCE VYBRANÝCH NÁDOROVÝCH ONEMOCNĚNÍ V ČR – SCREENINGOVÉ PROGRAMY**“.

„Cílem projektu je zvýšení návštěvnosti preventivních vyšetření, která dokážou odhalit nádorová onemocnění včas. Rozdíl mezi včasným a pozdním odhalením může znamenat rozdíl mezi životem a smrtí. Rád bych proto vyzval občany, aby na preventivní vyšetření přišli,“ řekl ministr zdravotnictví MUDr. Svatopluk Němeček, MBA.

Projekt se skládá ze dvou základních částí – z adresného zvaní cílových skupin a Celorepublikové informační kampaně.

První částí je **adresné zvaní pojištěnců na preventivní prohlídky**, na němž participují všechny zdravotní pojišťovny. Dopis s výzvou k účasti na screeningovém vyšetření obdrží skupiny obyvatel nejvíce ohrožené rakovinou vzhledem k věku a ti, kteří se screeningových programů neúčastní. V prvním kole obesílání bude osloveno přibližně 1,8 milionu pojištěnců, následně v druhém kole budou pozváni ti pojištěnci, kteří na první výzvu nezareagují nebo nově přibudou do výběru dle stanovených kritérií. Celkový počet oslovených pojištěnců by se tedy mohl týkat až 3,6 milionu osob.

Jednotlivé programy tyto skupiny definují takto:

- **CA prsu – ženy ve věku od 45 let do 70 let**
- **CA děložního hrdla – ženy ve věku od 25 let do 70 let**
- **CA kolorekta – muži a ženy ve věku od 50 let do 70 let**

Pojišťovny zajistí odeslání adresných výzev pojištěncům z cílových skupin formou zvacího dopisu. Jejich úkol tak spočívá ve výběru pojištěnců z cílových skupin, v tisku, kompletaci a rozeslání dopisů.

Vlastní adresné zvaní je zahájeno od ledna 2014 a v současné době byli osloveni první pojištěnci. V lednu se to týkalo přibližně 150 000 pojištěnců. Na základě zvacího dopisu by pojištěnci měli navštívit buď svého praktického lékaře nebo gynekologa.

Adresné obesílání pojištěnců z cílových skupin bude realizováno v pravidelných intervalech, tj. jedenkrát za měsíc a bude se týkat těch pojištěnců, kteří v daném měsíci mají narozeniny a spadají do výběru dle manuálu.

Adresné výzvy se budou po roce opakovat až do 30. 6. 2015, pokud se pojištěnec na vyšetření po obdržení první výzvy nedostavil. Zároveň budou zvaní pojištěnci, kteří se v průběhu projektu dostali podle stanovených kritérií do skupiny, která má být oslovena.

Pokud se pojištěnec dostavil, měl by být v následujících letech zván svým registrujícím lékařem, příp. screeningovým centrem. Je nezbytné, aby screeningová vyšetření mohla být prováděna screeningovými centry (zdravotnickými zařízeními) kontinuálně a nedocházelo k jejich zahlcení pojištěnci z cílových skupin.

Zásadní věcí je, že projekt má stanovenou 5letou udržitelnost po skončení projektu (hlavně udržení adresného zvaní) a v případě nedodržení tohoto parametru by hrozilo vrácení finančních prostředků poskytnutých na tento projekt.

Od března 2014 bude zahájena **druhá část projektu, kterou je celorepubliková informační kampaň zaměřená na širokou veřejnost**. Kampaň využívá motivu osobního vzkazu s apelem na důležitost preventivního vyšetření, který je předáván nejbližší rodině. Informační kampaní provází známé české osobnosti, které mají i ve svých rodinách osobní zkušenost s výskytem rakoviny. Na důležitost prevence rakoviny prsu se rozhodla upozornit herečka **Chantal Poullain spolu s MUDr. Miroslavou Skovajsovou, Ph.D.**, svůj vzkaz týkající se možnosti prevence rakoviny děložního čípku předává herečka **Ilona Svobodová a MUDr. Vladimír Dvořák**. Na nutnost prevence rakoviny tlustého střeva pak ve svém vzkazu upozorňuje herec **Jan Čenský a prof. MUDr. Miroslav Zavoral, Ph.D.**

Veřejnosti bude kromě televizních spotů dále představen krátký vzdělávací film a s kampaní se bude možné setkat i prostřednictvím inzerce v denících a dalších periodikách, na billboardech, letáčcích, informačních bannerech na webových portálech a také ve formě speciální roadshow.

Více informací o projektu a problematice nádorových onemocnění celkově je k dispozici na nově vytvořeném souhrnném webovém portálu www.bezrakoviny.cz anebo na webových stránkách jednotlivých onemocnění www.mamo.cz, www.cervix.cz a www.kolorektum.cz.

Projekt **System podpory prevence vybraných nádorových onemocnění v ČR – SCREENINGOVÉ PROGRAMY** je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

